

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

« Патологія шкідливих та корисних організмів

Ступінь вищої освіти: Магістр

Спеціальність: 202 - Захист і карантин рослин

Освітня програма: «Захист і карантин рослин»

Рік навчання: 2 семестр, 2024-2025

Форма навчання: денна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання: українська

Лектор
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка кафедри

К.б. н.,доц. Стефановська Т.Р
tstefanovska@nubip.edu.ua
<https://nubip.edu.ua/node/1238>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Патологія шкідливих та корисних організмів» охоплює теоретичні та практичні аспекти вивчення захворювань корисних та шкідливих організмів, що мають значення в агрономії та захисті рослин. Студенти вивчають механізми розвитку патогенних процесів у комах, мікроорганізмах та інших агробіоценозах, зокрема, паразитичних та хвороботворних впливів на ці організми. Окрім того, дисципліна знайомить з методами діагностики, прогнозування та лікування захворювань, а також із важливістю контролю за здоров'ям корисних організмів у біологічному захисті рослин.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності за спеціальністю і застосовувати теоретичні знання та методи у виробничих ситуаціях, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові предметні) компетентності (СК):

СК 01. Здатність збирати та аналізувати релевантні дані, включно з аерозондуванням і моніторингом, та аналізувати релевантні компетентності дані, у тому числі за допомогою сучасних методів аналізу даних і спеціалізованого програмного забезпечення

СК03. Здатність використовувати ефективні методики визначення та ідентифікації шкідливих організмів, проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за стадіями розвитку і етапами органогенезу рослин

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН01. Здійснювати патентний пошук, захищати інтелектуальну власність, уникати порушень інтелектуальної власності інших осіб.

ПРН02. Відшуковувати потрібну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію

ПРН05. Обирати, розробляти і застосовувати з урахуванням новітніх досягнень науки і виробництва ефективні методи захисту рослин від шкідливих організмів з використанням

інформації щодо фітосанітарного стану, прогнозів, екологічної ситуації і економічної доцільності.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ ла Практи чні та сам	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 Патологія комах як наука. Типи хвороб комах				
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання патології корисних і шкідливих організмів	1/2/10	Вміти визначати збудників неінфекційних хвороб шкідливих та корисних організмів. Розуміти причини появи та розвитку неіфекційних хвороб рослин.	Вивчення теоретичного матеріалу за конспектом лекцій та літературними джерелами. Здача практичної роботи	10
Тема 2. Характеристика неіфекційних хвороб комах	2/2/10		Вивчення теоретичного матеріалу за конспектом лекцій та літературними джерелами. Здача практичних робіт	5
Тема 3. Загальні відомості про інфекційні хвороби комах	1/2/20	Знати патогенез хвороб комах. Аналізувати спеціалізацію патогенів резервації інфекції.	Вивчення теоретичного матеріалу за конспектом лекцій та літературними джерелами. Здача практичних робіт	10
Тема 4. Діагностика хвороб комах за складом гемолімфи	1/2/10	Розуміння принципів діагностики хвороб комах. Навички проведення лабораторних досліджень та інтерпретації результатів	Вивчення теоретичного матеріалу за конспектом лекцій та літературними джерелами. Здача практичних робіт	5
Тема 5. Огляд основних бактеріальних та вірусних хвороб комах	2/4/10	Навички проведення лабораторних досліджень та інтерпретації результатів	Виконання експериментальних досліджень для виявлення патогенів, а також інтерпретацію отриманих результатів. діагностики хвороб.	10
Змістовий модуль 2. Механізм дії, симптоми та поширення інфекційних хвороб комах				

Тема 6. Огляд грибкових хвороби комах	1/4/10	Набуття знань з основних вірусних та бактеріальних хвороби комах, їхні патогенні властивості та шляхи передачі.	Підготовка та обробка проб, виконання експериментальних досліджень для виявлення патогенів, а також інтерпретацію отриманих результатів. Обговорення отриманих результатів, що дозволить студентам краще зрозуміти принципи діагностики та роль цих хвороб у популяціях комах.	10
Тема 7. Огляд нематодних та мікоплазменних хвороб комах	1/2/10	Оволодіння методами діагностики та лікування цих хвороб, зокрема використання молекулярних та мікроскопічних методів.		10
Тема 8 Взаємозв'язок патогенезу комах і механізму дії мікробіологічних пестицидів	1/2/10	Оволодіння практичними навичками виявлення вірусних та бактеріальних		10

Всього за семестр	50		70
Екзамен			30
Всього за курс	50		100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувана вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Основи біологічного методу захисту рослин; за ред. Дядечка М.Н. - К. : Урожай, 1990.-266 с.
2. Lacey, M. L., & Kaya, H. K. (2007). *Insect pathology*. Elsevier Academic Press.
3. Патологія комах-фітофагів: навч. посібник / М.О. Білик, С.В. Станкевич, І.В. Забродіна / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2017. – 185 с.

Допоміжна

1. Бровдій В. М., Гулій В. В., Федоренко В. П. Біологічний захист рослин. К., 2004. 351 с
2. Стефановська Т.Р., Лікар Я. О., Кава Л. П. Патологія комах. Методичні вказівки для лабораторних занять та самостійної роботи. К. : Вид-во НУБІП, 2009. 38 с